

Zo vlijmscherp was Virginia Woolf nog nooit

Voorstelling: *Who's afraid of Virginia Woolf*. Gezelschap: Theater Malpertuis. Regie: Dirk Tanghe. Spelers: Marie-Louise Stheins, Peter de Graef, Paula Bangels, Patrick Vandersande. Gezien in Stadsschouwburg Amsterdam. Tournee t/m 12-11.

Door Eddy Geerlings

AMSTERDAM - Wanneer hoofdpersonen uit een toneelstuk gaan voortleven buiten het stuk om, symbool worden voor de situatie waarin ze door de schrijver zijn geplaatst en als voorbeeld dienen in gesprekken en discussies, dan is er sprake van een belangwekkend toneelwerk dat een markante plaats krijgt in de toneelgeschiedenis en regelmatig wordt opgevoerd.

Wie is bang voor Virginia Woolf uit 1962 van Edward Albee is zo'n werk, het belangrijkste van na de oorlog. Bijzonder is

dat de schrijver de glorie zelf meemaakt.

Het stuk kan niet kapot, in iedere encenering maakt het een verpletterende indruk. Zelfs bij een matige opvoering worden de toeschouwers emotioneel meegezogen in de huwelijksoorlog van het echtpaar George en Martha. Maar wie het stuk vaker ziet ontkomt niet aan vergelijkingen en ontdekt dan toch dat hij niet meer genoeg heeft aan een goede opvoering, hij wil een superieure.

Zo een is er nu dankzij regisseur Dirk Tanghe, die het stuk zo vlijmscherp heeft ontleed, dat je denkt dat dit dan toch wel de bodem is. Tanghe snijdt bijna dieper dan het bot, niet alleen bij George en Martha, ook bij Nick en Honey, het jongere stel dat op visite is en meegesleurd wordt in de nachtelijke worsteling vol drank en treiterende taal.

De meedogenloze confrontatie wordt steeds deerniswekkender en eindigt pas bij de uitputting van de personages, vier ver-

liezers. Dirk Tanghe laat het allemaal als een koele killer zien, in een esthetische vormgeving, beheerst en traag om de hartverscheurende misverstanden hun werking te laten hebben. Humor is daarbij onvermijdelijk.

Anders dan in zijn Shakespeare-bewerkingen laat hij het stuk in tact. Wel is er een zeer eigentijdse en vrije vertaling van Frans Redant en voegt hij een paar spanningselementen toe. De gedachte aan fysiek gevaar ontstaat door de aanrichting van een slagveld van kapot geslagen glazen en flessen. Het element ontroering creëert hij door een geraffineerd gebruik van operafragmenten.

Er is één probleem. De voorstelling is oorspronkelijk gemaakt voor een kleine zaal met het publiek er bovenop. In grote delen van de Amsterdamse stadsschouwburgging er van het fenomenale maar vaak klein gehouden spel van de acteurs veel verloren.